

บทที่ ๔

ผลการศึกษาค้นคว้า:

ปัญหาการให้หัวเรื่องภาษาไทยในสาขาวิชาประชากรศาสตร์ของบรรณารักษ์

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งการดำเนินการและเสนอผลการวิจัยออกเป็น ๒ ขั้นตอน

ดังนี้:-

- ขั้นตอนที่ ๑ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการให้หัวเรื่องภาษาไทยสำหรับหนังสือ ในสาขาประชากรศาสตร์ของบรรณารักษ์จัดหมู่และทำบัตรรายการภาษาไทย ในห้องสมุดเฉพาะทางประชากรศาสตร์และแพทยศาสตร์ ซึ่งจะเสนอผลการศึกษาค้นคว้าไว้ใน บทที่ ๔ นี้
- ขั้นตอนที่ ๒ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับหัวเรื่องภาษาไทยที่ผู้ใช้ห้องสมุดนิยมเลือกใช้ เป็นหัวเรื่องสำหรับค้นในบัตรเรื่อง ซึ่งผู้วิจัยจะเสนอผลการศึกษาค้นคว้าไว้ในบทที่ ๔ ต่อไป

ขั้นตอนที่ ๑ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการให้หัวเรื่องของบรรณารักษ์

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการและเสนอผลวิจัย ดังนี้

๑. ลักษณะทั่วไปของห้องสมุดที่ทำการสำรวจ
๒. ลักษณะของบุคคลากรผู้จัดทำบัตรรายการภาษาไทยที่ให้สัมภาษณ์
๓. หนังสือที่ใช้เป็นคู่มือในการให้หัวเรื่องภาษาไทยของบรรณารักษ์
๔. ปัญหาในการให้หัวเรื่องภาษาไทยของบรรณารักษ์
๕. ปัญหาในการใช้หนังสือการให้หัวเรื่องของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยของบรรณารักษ์
๖. ข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์เกี่ยวกับหนังสือคู่มือการให้หัวเรื่องที่ใช้กันอยู่
๗. หลักเกณฑ์ในการเพิ่มหัวเรื่องภาษาไทยขึ้นใช้เองของบรรณารักษ์
๘. อัตราการเพิ่มหัวเรื่องภาษาไทยของห้องสมุดที่ทำการสำรวจ

๔. ปัญหาของบรรณารักษ์ในการเพิ่มเติมหัวเรื่องขึ้นใช้เอง
๑๐. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหัวเรื่องภาษาไทยในสาขาประชากรศาสตร์ของบรรณารักษ์

๑. ลักษณะทั่วไปของห้องสมุดที่ทำการสำรวจ

จากการสำรวจห้องสมุด ๗ แห่ง ปรากฏว่า ห้องสมุดที่รวบรวมเอกสารและหนังสือในสาขาวิชาประชากรศาสตร์เป็นส่วนใหญ่มี ๓ แห่ง ได้แก่ ห้องสมุดสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล และห้องสมุดศูนย์ประมวลข่าวสารการอนามัยครอบครัว กระทรวงสาธารณสุข ส่วนห้องสมุดที่เหลืออีก ๔ แห่ง รวบรวมหนังสือและเอกสารในสาขาวิชาประชากรศาสตร์ไม่มากนัก แต่จะเน้นหนักหนังสือและเอกสารทางแพทยศาสตร์ สาธารณสุขศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ดังปรากฏในตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ จำนวนห้องสมุดจำแนกตามเนื้อหาวิชาของหนังสือและเอกสารที่เก็บรวบรวม

เนื้อหาวิชาของหนังสือและเอกสารที่เก็บรวบรวม	จำนวนห้องสมุด
สาขาวิชาประชากรศาสตร์ (รวมเรื่องการวางแผนครอบครัวด้วย)	๓
สาขาวิชาแพทยศาสตร์	๒
สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์	๑
สาขาวิชาสังคมศาสตร์ (รัฐศาสตร์)	๑
รวม	๗

จากตารางที่ ๒ แสดงให้เห็นถึงลำดับความสำคัญของเนื้อหาวิชาที่ห้องสมุดที่ทำการสำรวจเก็บรวบรวมไว้ในห้องสมุด จากการสำรวจพบว่า หนังสือและเอกสารที่ห้องสมุดรวบรวมเน้นหนักในสาขาวิชาประชากรศาสตร์ แพทยศาสตร์ สาธารณสุขศาสตร์ สังคมศาสตร์ และการวางแผนครอบครัว

ตารางที่ ๒ จำนวนห้องสมุดจำแนกตามลำดับความสำคัญในเนื้อหาวิชาของหนังสือและ เอกสาร
ที่เก็บรวบรวม

เนื้อหาวิชาของหนังสือและเอกสาร ที่เก็บรวบรวม	จำนวนห้องสมุดจำแนกตามลำดับความสำคัญ ในเนื้อหาวิชาของหนังสือและ เอกสารที่เก็บ รวบรวม			
	๑	๒	๓	๔
ประชากรศาสตร์	๒	๑	๑	-
แพทยศาสตร์	๒	-	-	-
สาธารณสุขศาสตร์	๑	๑	-	-
สังคมศาสตร์	๑	-	-	-
วิทยาศาสตร์การแพทย์	-	๑	-	-
สาธารณสุขมูลฐาน	-	-	-	๑
ระเบียบวิธีการวิจัย	-	-	๑	-
การวางแผนครอบครัว	๑	๒	-	-
สถิติ	-	-	-	๑
แรงงาน	-	-	๑	-
แม่และเด็ก	-	-	๑	-
อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	-	๑	๑	-
จำนวนห้องสมุดทั้งหมด = N		N = ๗		
จำนวนห้องสมุดที่ตอบลำดับที่	๗	๖	๔	๒

หมายเหตุ ลำดับที่ ๑ หมายถึงสาขาวิชาที่สำคัญมากที่สุด

ลำดับที่ ๒, ๓, ๔ หมายถึงสาขาวิชาที่สำคัญรอง ๆ ลงมา

จากการสำรวจกลุ่มเป้าหมายที่ห้องสมุดทั้ง ๗ แห่ง ให้บริการ ผลปรากฏว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่มุ่งให้บริการต่อ นิสิต นักศึกษา และอาจารย์ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากห้องสมุดที่ทำการสำรวจเป็นห้องสมุดสถาบันการศึกษา ดังนั้น จึงมุ่งที่จะบริการ นิสิต นักศึกษา และอาจารย์ เป็นลำดับแรก ซึ่งมีห้องสมุดที่มุ่งบริการกลุ่มเป้าหมายนี้ถึง ๔ แห่ง สำหรับห้องสมุดที่เหลืออีก ๓ แห่ง มุ่งให้บริการ นักริชาหรือนักวิชาการ และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเป็นหลัก ดังได้แสดงไว้ในตารางที่ ๓ ซึ่งแสดงถึงลำดับความสำคัญของกลุ่มเป้าหมายที่ห้องสมุดที่ทำการสำรวจมุ่งให้บริการ

ตารางที่ ๓ จำนวนห้องสมุดจำแนกตามลำดับความสำคัญของกลุ่มเป้าหมายที่ให้บริการ

กลุ่มเป้าหมายที่ให้บริการ	จำนวนห้องสมุดจำแนกตามลำดับความสำคัญของกลุ่มเป้าหมายที่ให้บริการ					จำนวนห้องสมุดที่ตอบลำดับที่
	๑	๒	๓	๔	๕	
จำนวนห้องสมุดทั้งหมด = N						N = ๗
นิสิต นักศึกษา	๔	๒	๑	-	-	๗
อาจารย์	๔	๒	๑	-	-	๗
นักริชาหรือนักวิชาการ	๓	๑	๓	-	-	๗
เจ้าหน้าที่หรือพนักงานในหน่วยงานเจ้าสังกัด	๑	๒	๒	๒	-	๗
บุคคลภายนอก	-	-	๑	๓	๒	๖
นักเรียน	-	-	๑	๓	๒	๖
อื่น ๆ อาทิเช่น พระ	-	-	-	-	๒	๒

หมายเหตุ ลำดับที่ ๑ หมายถึงลำดับของกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการมากที่สุด

ลำดับที่ ๒, ๓, ๔, ๕ หมายถึงลำดับของกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการรอง ๆ ลงมา

จากการสำรวจจำนวนบุคคลากรของห้องสมุดที่ทำการสำรวจ ซึ่งปรากฏว่าห้องสมุดที่มีจำนวนบุคคลากรตั้งแต่ ๒๐ คนขึ้นไป มี ๒ แห่ง ซึ่งทั้ง ๒ แห่งนี้ เป็นห้องสมุดในสาขาวิชาแพทยศาสตร์ ได้แก่ ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล สำหรับห้องสมุดที่มีบุคคลากรเกิน ๑๐ คน แต่ต่ำกว่า ๒๐ คน มีอยู่เพียงแห่งเดียวเท่านั้น ได้แก่ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำหรับห้องสมุดที่มีบุคคลากรต่ำกว่า ๑๐ คน มี ๔ แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นห้องสมุดเฉพาะทางสาขาวิชาประชากรศาสตร์

สำหรับจำนวนบุคคลากรที่มีในห้องสมุด ๗ แห่ง มีจำนวน ๗๖ คน เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา ปรากฏว่า มีผู้ที่สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าระดับอนุปริญญา จำนวน ๓๔ คน ระดับอนุปริญญา จำนวน ๖ คน ระดับอนุปริญญาทางบรรณารักษศาสตร์ จำนวน ๔ คน ระดับปริญญาตรีทางบรรณารักษศาสตร์ จำนวน ๑๐ คน ระดับปริญญาโททางบรรณารักษศาสตร์ จำนวน ๑๓ คน และระดับปริญญาโททางประชากรศาสตร์ และบรรณารักษศาสตร์มีเพียงคนเดียวเท่านั้น

นอกจากนี้ ยังสำรวจถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคคลากร มีดังต่อไปนี้ บุคคลากรที่ทำหน้าที่เป็นบรรณารักษ์ มีจำนวน ๒๔ คน เจ้าหน้าที่ห้องสมุด มีจำนวน ๒๐ คน พนักงานพิมพ์ดีด มีจำนวน ๑๔ คน และ นักการ มีจำนวน ๑๔ คน

ห้องสมุดที่ทำการสำรวจทั้ง ๗ แห่ง ส่วนใหญ่จะมีบรรณารักษ์เพียง ๑ คน ซึ่งจะต้องทำหน้าที่จัดหมู่และทำบัตรรายการทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ห้องสมุดที่มีการแบ่งหน้าที่การจัดหมู่และทำบัตรรายการภาษาไทยและภาษาอังกฤษออกจากกันนั้น มีเพียง ๒ แห่ง ได้แก่ ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ดังปรากฏในตารางที่ ๔

ดังนั้น จากการสำรวจบุคคลากรผู้จัดทำบัตรรายการภาษาไทยในห้องสมุด ผู้วิจัยได้บรรณารักษ์ที่จะตก เป็นกลุ่มตัวอย่างในการให้สัมภาษณ์ มี ๔ คน แต่เนื่องจากบางห้องสมุดมีบรรณารักษ์จัดหมู่และทำบัตรรายการ ๒ คน ผู้วิจัยจึงเลือกสัมภาษณ์เฉพาะบรรณารักษ์ผู้เป็นหัวหน้าในการตัดสินใจปัญหาของการจัดหมู่และทำบัตรรายการของห้องสมุดนั้น ๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ผู้ตกอยู่ในกลุ่มตัวอย่างเพียง ๗ คนเท่านั้น และทั้ง ๗ คน เป็นหญิงทั้งหมด

จากการสัมภาษณ์ บรรณารักษ์ทั้ง ๗ คน ดังรายละเอียดที่จะกล่าวต่อไปนี้

๒. ลักษณะของบุคคลากรผู้จัดทำบัตรรายการภาษาไทยที่ให้สัมภาษณ์

ผลจากการสำรวจ พบว่า บรรณารักษ์ผู้ให้สัมภาษณ์ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาบรรณารักษศาสตร์ และมีอายุไม่ถึง ๔๐ ปี มี ๓ คน บรรณารักษ์ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์ และมีอายุระหว่าง ๓๐-๔๙ ปี มีจำนวน ๓ คนเช่นกัน และบรรณารักษ์ที่กำลังศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์ มีเพียงคนเดียวเท่านั้น

ตารางที่ ๔ จำนวนบุคคลากรผู้จัดทำบัตรรายการ จำแนกตามสาขาวิชาของห้องสมุดที่ทำการสำรวจ

ห้องสมุดจำแนกตามสาขาวิชา	จำนวนห้องสมุด	จำนวนบุคคลากรผู้จัดทำบัตรรายการภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	จำนวนบุคคลากรผู้จัดทำบัตรรายการภาษาไทย
สาขาวิชาประชากรศาสตร์ (รวมเรื่องการวางแผนครอบครัวด้วย)	๓	๔	๓
สาขาวิชาแพทยศาสตร์	๒	๔	๔
สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์	๑	๑	๑
สาขาวิชาสังคมศาสตร์ (รัฐศาสตร์)	๑	๑	๑
รวม	๗	๑๑	๙

จากการสำรวจถึงประสบการณ์ของบรรณารักษ์ผู้ให้สัมภาษณ์ ว่าเคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดเก็บ เอกสารสิ่งพิมพ์ในสาขาประชากรศาสตร์ และการวางแผนครอบครัวหรือไม่ ผลปรากฏว่า มีบรรณารักษ์ จำนวน ๔ คน ที่เคยผ่านการอบรมดังกล่าวมาแล้ว ได้แก่ บรรณารักษ์ของห้องสมุดเฉพาะในสาขาประชากรศาสตร์ และบรรณารักษ์ของห้องสมุดคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ส่วนที่เหลืออีก ๓ คน ไม่เคยผ่านการอบรมดังกล่าวมาก่อนเลย ดังผลปรากฏในตารางที่ ๔

เมื่อผู้วิจัยได้ทำการสำรวจถึงระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านการจัดทำบัตรรายการภาษาไทยของบรรณารักษ์ ผลปรากฏว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านนี้มาไม่ต่ำกว่า ๕ ปี บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานด้านนี้น้อยกว่า ๕ ปี มีเพียงคนเดียวเท่านั้น และบรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานด้านนี้มากกว่า ๒๐ ปี มีเพียงคนเดียวเช่นกัน ได้แก่ บรรณารักษ์จัดหมู่และทำบัตรรายการภาษาไทยของห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ดังปรากฏผลในตารางที่ ๖

ตารางที่ ๕ จำนวนบรรณารักษ์ที่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดเก็บเอกสารสิ่งพิมพ์ในสาขาประชากรศาสตร์ และการวางแผนครอบครัว จำแนกตามสาขาวิชาของห้องสมุดที่ทำการสำรวจ

ห้องสมุดจำแนกตามสาขาวิชา	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดเก็บเอกสารสิ่งพิมพ์ในสาขาประชากรศาสตร์ และการวางแผนครอบครัว		
	เคย	ไม่เคย	รวม
สาขาวิชาประชากรศาสตร์ (รวมเรื่องการวางแผนครอบครัวด้วย)	๓	-	๓
สาขาวิชาแพทยศาสตร์	-	๒	๒
สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์	๑	-	๑
สาขาวิชาสังคมศาสตร์ (รัฐศาสตร์)	-	๑	๑
รวม	๔	๓	๗

ตารางที่ ๖ จำนวนบรรณารักษ์จำแนกตามระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติงานด้านการจัดทำบรรณการ
ภาษาไทย

ระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติงานด้าน การจัดทำบรรณการภาษาไทย	จำนวน ผู้ตอบแบบสอบถาม
๐-๔ ปี	๑
๕-๙ ปี	๔
๑๐-๑๔ ปี	๑
๑๕-๑๙ ปี	-
๒๐+ ปี	๑
รวม	๗

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สอบถามถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการศึกษาของผู้ที่จะมาปฏิบัติงานด้านการจัดทำบรรณการภาษาไทยว่าควรเป็นอย่างไร ซึ่งผลจากการสำรวจ พบว่า บรรณารักษ์จำนวน ๕ คน เห็นด้วยว่า บรรณารักษ์ผู้ที่จะมาทำหน้าที่ด้านดังกล่าวควรสำเร็จวุฒิปริญญาตรีทางบรรณารักษศาสตร์ และควรจะได้ผ่านการอบรมในสาขาวิชาประชากรศาสตร์ และการวางแผนครอบครัวบ้าง เพื่อจะได้ทราบถึงเนื้อหาพื้นฐานในสาขารัฐศาสตร์ ซึ่งจะช่วยให้งานปฏิบัติงานได้ดีขึ้น สำหรับบรรณารักษ์อีก ๒ คน คนหนึ่งได้ให้ความเห็นว่า ผู้จะมาทำหน้าที่บรรณารักษ์จัดหมู่ และทำบรรณการภาษาไทยนั้น ไม่จำเป็นต้องสำเร็จถึงระดับปริญญาตรีก็ได้ เพราะถ้าบรรณารักษ์ผู้รับผิดชอบห้องสมุดสอนการจัดทำบรรณการภาษาไทยให้คนเหล่านี้แล้ว เขาก็สามารถจะทำได้เช่นกัน สำหรับบรรณารักษ์อีกคนหนึ่งเห็นว่า ผู้ที่จะทำหน้าที่ดังกล่าวได้ดีที่สุด ควรจะสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและโททางบรรณารักษศาสตร์ และผ่านการอบรมในสาขาวิชาประชากรศาสตร์ และการวางแผนครอบครัวด้วย

๓. หนังสือที่ใช้เป็นคู่มือในการให้หัวเรื่องภาษาไทยของบรรณารักษ์

จากการสำรวจห้องสมุดทั้ง ๗ แห่ง ปรากฏว่าหนังสือที่ใช้เป็นคู่มือในการให้หัวเรื่องภาษาไทยของบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ เป็นหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย" พิมพ์ครั้งที่ ๒ และพิมพ์ครั้งที่ ๓ สำหรับฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๑ นั้น มีใช้อยู่แห่งเดียว คือ ห้องสมุดคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล แต่ก็ใช้น้อยมาก เพียงใช้ประกอบการให้หัวเรื่องเพียงเล็กน้อยเท่านั้น นอกจากนี้หนังสือที่นำมาประกอบเป็นคู่มือในการให้หัวเรื่องภาษาไทยเล่มอื่น ๆ นั้น มีหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์" "พจนานุกรมศัพท์แพทย์ อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน" และ "หนังสืองานศพ โดย กาญจนา โสภโณคร"^๑ ซึ่งในหนังสือเล่มนี้ได้รวบรวมคำศัพท์ในสาขาวิชาแพทยศาสตร์ไว้ รายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับหนังสือที่ใช้เป็นคู่มือในการให้หัวเรื่องภาษาไทยของบรรณารักษ์ ดังปรากฏในตารางที่ ๗

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑ กาญจนา โสภโณคร, "พจนานุกรมศัพท์แพทย์ไทย-อังกฤษ," ใน โสภโณครอนุสรณ์. (พระนคร: โรงพิมพ์อักษรสมัย, ๒๕๑๔.) "พิมพ์เป็นบรรณาการในงานฌาปนกิจศพ นายสวัสดิ์ โสภโณคร และ นายจักร โสภโณคร ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๔", หน้า ๔๑-๑๑๓.

ตารางที่ ๗ จำนวนห้องสมุดจำแนกตามสาขาวิชาของห้องสมุด และคู่มือการให้หัว เรื่องภาษาไทย

คู่มือการให้หัว เรื่องภาษาไทย	จำนวนห้องสมุดจำแนกตามสาขาวิชา				จำนวน ห้องสมุด ที่ใช้คู่มือ
	ประชากร ศาสตร์	แพทย์ ศาสตร์	สาธารณสุข ศาสตร์	สังคมศาสตร์ (รัฐศาสตร์)	
จำนวนห้องสมุดทั้งหมด = N					N = ๗
๑. หัว เรื่องสำหรับหนังสือ ภาษาไทยของสมาคม ห้องสมุดแห่งประเทศไทย พิมพ์ครั้งที่ ๑	-	-	๑	-	๑
๒. หัว เรื่องสำหรับหนังสือ ภาษาไทยของสมาคม ห้องสมุดแห่งประเทศไทย พิมพ์ครั้งที่ ๒	๒	๑	-	๑	๔
๓. หัว เรื่องสำหรับหนังสือ ภาษาไทยของสมาคม ห้องสมุดแห่งประเทศไทย พิมพ์ครั้งที่ ๓	๑	๑	-	-	๒
๔. หัว เรื่องสำหรับหนังสือ ภาษาไทยของห้องสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	-	๒	-	๑	๓
๕. พจนานุกรมศัพท์แพทย์ อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน	-	๑	-	-	๑
๖. หนังสืองานศพ โดย กาญจนา โสภโณตร	-	๑	-	-	๑
จำนวนห้องสมุด	๓	๒	๑	๑	-

สำหรับหนังสือคู่มือ การให้หัวเรื่องภาษาอังกฤษที่นำมาประกอบการให้หัวเรื่องภาษาไทย ผลจากการสำรวจปรากฏว่า มีห้องสมุดเฉพาะทางประชากรศาสตร์ ๒ แห่ง ที่ใช้หนังสือคู่มือ "Population and Family Planning Thesaurus" ของ North Carolina Population Center ซึ่งเป็นคู่มือการให้หัวเรื่องภาษาอังกฤษในสาขาประชากรศาสตร์ และการวางแผนครอบครัว ห้องสมุดที่ใช้หนังสือเล่มนี้ประกอบการให้หัวเรื่องภาษาไทย คือ ห้องสมุดสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ ห้องสมุดศูนย์ประมวลข่าวสารการอนามัยครอบครัว กระทรวงสาธารณสุข สำหรับหนังสือคู่มือการให้หัวเรื่องภาษาอังกฤษเล่มอื่น ๆ ที่ห้องสมุดที่ทำการสำรวจใช้กัน ได้แก่ หนังสือการให้หัวเรื่องของ Library of Congress, Sears List of Subject Headings และ Medical Subject Headings ดังได้แสดงไว้ในตารางที่ ๘ ซึ่งผู้วิจัยได้กำกับอักษรย่อ หรือคำย่อของหนังสือการให้หัวเรื่องภาษาอังกฤษไว้ดังนี้:-

PFP	=	Population and Family Planning Thesaurus
LC	=	Library of Congress Subject Headings
Sears	=	Sears List of Subject Headings
MeSH	=	Medical Subject Headings

ตารางที่ ๘ จำนวนห้องสมุด จำแนกตามสาขาวิชา และคู่มือการให้หัวเรื่องภาษาอังกฤษที่นำมาประกอบการให้หัวเรื่องภาษาไทย

ห้องสมุดจำแนกตามสาขาวิชา	จำนวนห้องสมุด	จำนวนห้องสมุดจำแนกตามคู่มือการให้หัวเรื่องภาษาอังกฤษที่นำมาประกอบการให้หัวเรื่องภาษาไทย			
		PFP	LC	Sears	MeSH
ประชากรศาสตร์ (รวมเรื่องการวางแผนครอบครัว)	๓	๒	๑	-	-
แพทยศาสตร์	๒	-	๒	-	๒
สาธารณสุขศาสตร์	๑	-	๑	-	๑
สังคมศาสตร์ (สาขารัฐศาสตร์)	๑	-	-	๑	-
รวม	๗	๒	๔	๑	๓

๔. ปัญหาในการให้หัวเรื่องภาษาไทยของบรรณารักษ์

ในตารางที่ ๔ แสดงให้เห็นถึงปัญหาของบรรณารักษ์ในการให้หัวเรื่องภาษาไทย ซึ่งในตารางดังกล่าวได้แสดงถึงระดับปัญหาที่บรรณารักษ์ประสบกันอยู่ ซึ่งผลจากการสำรวจ ปรากฏว่าปัญหาที่บรรณารักษ์จากห้องสมุด ๖ แห่ง ประสบมากที่สุดมี ๒ ประการคือ ประการแรก หัวเรื่องในหนังสือคู่มือการให้หัวเรื่องภาษาไทยนั้นไม่พอใช้ โดยเฉพาะศัพท์ทางวิชาการด้าน ประชากรศาสตร์ และประการที่สอง ได้แก่ การไม่มีหัวเรื่องทางประชากรศาสตร์ที่จะใช้เป็นแนวทางในการให้หัวเรื่องภาษาไทย นอกจากนี้ บรรณารักษ์ยังประสบปัญหาอื่นในการให้หัวเรื่อง ได้แก่ หัวเรื่องที่มีอยู่ไม่ทันสมัย บางคำผู้ใช้อาจไม่รู้จัก หัวเรื่องบางหัวเรื่องที่ปรากฏในคู่มือ ให้ความหมายกว้างเกินไปขาดความละเอียดและเฉพาะเจาะจง หัวเรื่องในคู่มือมีคำอธิบายหัวเรื่อง (Scope Notes) ไม่เพียงพอ บางคำมีแต่หัวเรื่องทำให้ไม่รู้ขอบเขตและความหมายคำ เป็นต้น

ตารางที่ ๔ จำนวนห้องสมุดจำแนกตามระดับการประสบปัญหาในการให้หัวเรื่องภาษาไทย

ปัญหาการให้หัวเรื่องภาษาไทย	จำนวนห้องสมุดจำแนกตามระดับการประสบปัญหาการให้หัวเรื่องภาษาไทย		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
๑. หัวเรื่องที่หนังสือคู่มือการให้หัวเรื่องกำหนดไว้ นั้น ไม่พอใช้ โดยเฉพาะศัพท์ทางวิชาการด้านประชากรศาสตร์	๖	๑	-
๒. หัวเรื่องที่มีอยู่ไม่ทันสมัย บางคำผู้ใช้ อาจไม่รู้จัก	๓	๒	๒
๓. หัวเรื่องบางหัวเรื่องที่ปรากฏในคู่มือ ให้ความหมายกว้างเกินไปขาดความละเอียดและเฉพาะเจาะจง	๓	๒	๒
๔. ปัญหาของการใช้การโยงข้อความ (Cross Reference) "ดูที่" และ "ดูเพิ่มเติม" ทำให้เกิดความสับสนแก่ผู้ใช้อยู่บ้าง ศัพท์บางคำควรจะใช้เป็นหัวเรื่องได้ แต่กลับให้โยงไปใช้คำอื่นที่บรรณารักษ์คิดว่าไม่น่าจะใช้	-	๒	๔

ตารางที่ ๔ (ต่อ)

ปัญหาการให้หัวเรื่องภาษาไทย	จำนวนห้องสมุดจำแนกตามระดับการประสพ ปัญหาการให้หัวเรื่องภาษาไทย		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
๕. ไม่มีหัวเรื่องทางประชากรศาสตร์ที่จะใช้เป็น แนวทางในการให้หัวเรื่องภาษาไทย	๖	๑	-
๖. หัวเรื่องในคู่มือมีคำอธิบายหัวเรื่อง (Scope Notes) ไม่เพียงพอ บางคำมีแต่หัวเรื่อง ทำให้ไม่รู้ขอบเขต และความหมายคำ	๒	๔	๑
๗. หนังสือเฉพาะวิชากับหัวเรื่องที่มีอยู่ไม่สัมพันธ์กัน	๒	๑	๔
๘. หนังสือภาษาไทยที่มีเนื้อหาหลาย ๆ ด้านในเล่ม เดียวกัน (หนังสือที่เขียนแบบไม่มีเนื้อหา เฉพาะแยกแก่การให้หัวเรื่อง)	๑	-	๖
๙. ปัญหาผู้จัดทำบัตรรายการมีหลายคน ให้หัวเรื่อง แตกต่างกันไป เนื่องจากขาดความร่วมมือ ประสานงานกันหรือปรึกษาหารือกัน (แม้ในห้องสมุดเดียวกัน)	๑	-	๖
๑๐. ในด้านผู้ใช้มีปัญหาในการค้นหาและใช้บัตร เรื่องไม่สะดวก เช่น เรียงบัตรผิดที่	๒	๑	๔

หมายเหตุ ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ

๕. ปัญหาในการใช้หนังสือการให้หัวเรื่องของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

จากการสำรวจถึงระดับปัญหาที่บรรณารักษ์ประสพเกี่ยวกับการใช้หนังสือคู่มือ
การให้หัวเรื่องภาษาไทยของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยนั้น ผลจากการสำรวจ พบว่า ปัญหา
ที่ห้องสมุดที่ทำการสำรวจทั้ง ๗ แห่ง ประสพมากที่สุด คือ ปัญหาความละเอียดในด้านของจำนวน
หัวเรื่องไม่เพียงพอ ประกอบกับหัวเรื่องที่ให้กว้างเกินไป สำหรับปัญหาอื่น ๆ ที่ประสพ ได้แก่
ปัญหาด้านคำอธิบายหัวเรื่อง (Scope Notes) ไม่เพียงพอ บางคำมีแต่หัวเรื่องทำให้ไม่รู้ขอบเขต

และความหมายของบางคำ ปัญหาความไม่ทันสมัย หัวเรื่องบางคำควรมีการเปลี่ยนแปลง ปัญหาในการโยงข้อความ (Cross Reference) ไม่เหมาะสม เป็นต้น ดูประกอบในตารางที่ ๑๐

ตารางที่ ๑๐ จำนวนห้องสมุดจำแนกตามระดับการประสบปัญหาในการใช้หนังสือการให้หัวเรื่องภาษาไทยของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ปัญหาในการใช้หนังสือการให้หัวเรื่อง ภาษาไทยของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย	จำนวนห้องสมุดจำแนกตามระดับการประสบปัญหา		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
๑. ปัญหาความละเอียดในด้านของจำนวน หัวเรื่องไม่เพียงพอ	๗	-	-
๒. ไม่ทันสมัย หัวเรื่องบางคำควรมีการ เปลี่ยนแปลง	๓	๔	-
๓. การโยงข้อความ (Cross Reference) ไม่เหมาะสม	๒	๒	๓
๔. มีคำอธิบายหัวเรื่อง (Scope Notes) ไม่เพียงพอ บางคำมีแต่หัวเรื่อง ทำให้ไม่รู้ขอบเขตและความหมาย ของบางคำ	๖	๑	-
๕. หัวเรื่องให้กว้างเกินไป	๗	-	-
๖. ปัญหาในการเรียงลำดับของหัวเรื่อง	-	-	๗
๗. ปัญหาความชัดเจนของตัวพิมพ์ที่เป็น หัวเรื่อง	-	๒	๕

หมายเหตุ ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ

๖. ข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์เกี่ยวกับหนังสือคู่มือการให้หัวเรื่องที่ใช้กันอยู่

ในตารางที่ ๑๑ แสดงให้เห็นถึงข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของบรรณารักษ์ที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับหนังสือคู่มือการให้หัวเรื่องที่ใช้กันอยู่ ซึ่งผลจากการสำรวจ ปรากฏว่า ห้องสมุด ๔ แห่งใน ๗ แห่งที่ทำการสำรวจ เห็นว่า ควรมีการจัดทำหัวเรื่องภาษาไทยเพิ่มขึ้นให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ห้องสมุด ๔ แห่ง ให้ความเห็นว่า ควรจะมีการเพิ่มหัวเรื่องที่จะแยกและเฉพาะยิ่งขึ้นในสาขาวิชาต่าง ๆ สำหรับข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่บรรณารักษ์เสนอมา ได้แก่ ควรมีการปรับปรุงหัวเรื่องภาษาไทยที่มีอยู่ให้ทันสมัยกว่านี้ การกำหนดตัวพิมพ์ที่ใช้ในการพิมพ์หัวเรื่องและหัวเรื่องย่อยควรใช้ให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น การโยงข้อความ (Cross Reference) ควรปรับปรุงให้ละเอียดยิ่งขึ้น ควรมีคำอธิบายให้ละเอียดในหัวเรื่องเฉพาะวิชา บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะในสาขาวิชาประชากรศาสตร์ ควรร่วมมือกันในการจัดทำหัวเรื่องของตนขึ้น แล้วส่งให้สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยพิจารณา เป็นต้น

ตารางที่ ๑๑ จำนวนบรรณารักษ์จำแนกตามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหนังสือคู่มือการให้หัวเรื่องที่ใช้กันอยู่

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหนังสือคู่มือการให้หัวเรื่องที่ใช้กันอยู่	จำนวนบรรณารักษ์ที่ตอบ
จำนวนบรรณารักษ์ทั้งหมด = N	N = ๗
๑. ควรเพิ่มหัวเรื่องภาษาไทยให้มากยิ่งขึ้น	๔
๒. ควรจะมีการเพิ่มหัวเรื่องที่จะแยกและเฉพาะยิ่งขึ้นในสาขาวิชาต่าง ๆ	๔
๓. ควรจะปรับปรุงหัวเรื่องภาษาไทยที่มีอยู่ให้ทันสมัยกว่านี้	๓
๔. การกำหนดตัวพิมพ์ที่ใช้ในการพิมพ์หัวเรื่อง และหัวเรื่องย่อยควรใช้ให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น	๒
๕. การโยงข้อความ (Cross Reference) ควรปรับปรุงให้ละเอียดยิ่งขึ้น	๑
๖. ควรมีคำอธิบายให้ละเอียดในหัวเรื่องเฉพาะวิชา	๑
๗. บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะในสาขาวิชาประชากรศาสตร์ ควรร่วมมือกันในการจัดทำหัวเรื่องของตนขึ้นแล้วส่งให้สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยพิจารณา	๑

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ)

ข้อ เสนอแนะ เกี่ยวกับหนังสือคู่มือการให้หัว เรื่องที่ใช้กันอยู่	จำนวน บรรณารักษ์ที่ตอบ
จำนวนบรรณารักษ์ทั้งหมด = N	N = ๗

๘. บรรณารักษ์ห้องสมุด เฉพาะในสาขาวิชาประชากรศาสตร์และ

นักประชากรศาสตร์ควรร่วมกันจัดทำหัว เรื่องภาษาไทยของตนขึ้น แล้วเผยแพร่ให้ห้องสมุดในสาขาที่เกี่ยวข้องได้ทราบโดย เฉพาะอย่างยิ่งควรให้สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยได้รับรู้ด้วย เพื่อนำไปปรับปรุงหนังสือการให้หัว เรื่องของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

๑

๙. ทางสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ควรขอความร่วมมือจาก

บรรณารักษ์ในสาขาวิชาเฉพาะ เช่น ประชากรศาสตร์ ช่วย ในการให้หัว เรื่องภาษาไทย (มีส่วนร่วมในการกำหนดหัว เรื่อง ภาษาไทยเฉพาะวิชา)

๑

๗. หลักเกณฑ์ในการเพิ่มหัว เรื่องภาษาไทยขึ้นใช้เองของบรรณารักษ์

จากการสำรวจห้องสมุดทั้ง ๗ แห่ง ผลปรากฏว่า บรรณารักษ์ห้องสมุด ๖ แห่ง จากจำนวนห้องสมุดที่สำรวจทั้งหมด ใช้หลักเกณฑ์ในการเพิ่มหัว เรื่องขึ้นใช้เอง ดังนี้ คือ จะเพิ่ม หัวเรื่องเมื่อพบว่าในหนังสือคู่มือไม่มีหัว เรื่องที่ต้องการ และเมื่อจะกำหนดหัว เรื่องขึ้นจากศัพท์ใหม่ ๆ ในสาขาวิชาประชากรศาสตร์แล้วจะยึดถือหลัก เกณฑ์ที่หนังสือคู่มือแนะนำไว้ สำหรับหลัก เกณฑ์อื่น ๆ ในการเพิ่มหัว เรื่องภาษาไทยของบรรณารักษ์ ได้แก่ การใช้ศัพท์เทคนิคต่าง ๆ บรรณารักษ์มัก จะปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาก่อนว่าควรจะใช้อย่างไร การเพิ่มหัว เรื่องจะดูเทียบจากหนังสือ อ้างอิงในสาขาวิชาประชากรศาสตร์ในด้านศัพท์ที่จะใช้ บางครั้งจะดูเทียบจากหนังสือการให้ หัวเรื่องภาษาอังกฤษที่ใช้เป็นคู่มือ นอกจากนี้ในกรณีที่หัว เรื่องที่หนังสือคู่มือกำหนดให้ใช้ ไม่เหมาะสม ที่จะใช้ในห้องสมุด บรรณารักษ์จะเปลี่ยนไปใช้หัว เรื่องที่ตนคิดว่าเหมาะสมกว่า โดยการคิดหรือ กำหนดหัว เรื่องใหม่ขึ้นเอง เป็นต้น ดูรายละเอียดในตาราง ๑๒

ตารางที่ ๑๒ จำนวนบรรณารักษ์จำแนกตามหลักเกณฑ์ในการเพิ่มหัวเรื่องภาษาไทยขึ้นใช้เอง

หลักเกณฑ์ในการเพิ่มหัวเรื่องภาษาไทยขึ้นใช้เอง	จำนวนบรรณารักษ์ที่ตอบ
จำนวนบรรณารักษ์ทั้งหมด = N	N = ๗
๑. เมื่อพบว่าในหนังสือคู่มือไม่มีหัวเรื่องที่ต้องการ	๖
๒. กำหนดขึ้นจากศัพท์ใหม่ ๆ ในสาขาวิชาประชากรศาสตร์ โดยยึดถือตามหลักเกณฑ์ที่หนังสือคู่มือแนะนำไว้	๖
๓. สำหรับการใช้ศัพท์เทคนิคต่าง ๆ บรรณารักษ์มักจะปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาก่อนว่าควรใช้อย่างไร	๕
๔. ดูเทียบจากหนังสืออ้างอิงในสาขาวิชาประชากรศาสตร์ในด้านศัพท์ที่จะใช้	๕
๕. หัวเรื่องที่หนังสือคู่มือกำหนดให้ใช้ไม่เหมาะสมที่จะใช้ในห้องสมุด จึงเปลี่ยนไปใช้หัวเรื่องที่บรรณารักษ์คิดว่าเหมาะสมกับห้องสมุดของตนมากกว่าโดยการกำหนดขึ้นเอง	๕
๖. สอบถามนิสิตหรือผู้ใช้ห้องสมุดอื่น ๆ ว่าควรใช้คำใดเป็นหัวเรื่อง	๒
๗. ดูเทียบจากหัวเรื่องภาษาอังกฤษต่อไปนี้	
๗.๑ Population/Family Planning Thesaurus	๒
๗.๒ Sears List of Subject Headings	๑
๗.๓ Library of Congress Subject Headings	๑
๗.๔ Medical Subject Headings	๑
๗.๕ ใช้ประกอบกันทั้ง ๗.๓ และ ๗.๔	๒
๘. ในบางครั้งดูเทียบจากหลักสูตรของคณะที่มีการเปิดสอนวิชาประชากรศาสตร์ว่าใช้คำอะไร แล้วปรึกษากับอาจารย์ และนิสิต นักศึกษาเพิ่มเติมว่าควรจะใช้หรือไม่	๑

๘. อัตราการเพิ่มหัวเรื่องภาษาไทยของห้องสมุดที่ทำการสำรวจ

จากการสำรวจห้องสมุดทั้ง ๗ แห่ง ปรากฏว่า มีห้องสมุดถึง ๖ แห่งที่มีอัตราการเพิ่มหัวเรื่องภาษาไทยไม่แน่นอน มีห้องสมุดเพียงแห่งเดียวที่มีอัตราเพิ่มปีละไม่เกิน ๒๐ หัวเรื่อง

๙. ปัญหาที่บรรณารักษ์ประสบในการเพิ่มเติมหัวเรื่องขึ้นใช้เอง

จากการสำรวจถึงปัญหาของบรรณารักษ์ ในการเพิ่มเติมหัวเรื่องขึ้นใช้เอง ผลปรากฏว่า ปัญหาที่ประสบมากที่สุดและเป็นปัญหาที่บรรณารักษ์จากห้องสมุด ๕ แห่งใน ๗ แห่งที่สำรวจ ประสบเหมือนกันคือ ปัญหาหัวเรื่องที่คิดขึ้นใช้เองนั้น ไม่มีคู่มือที่จะใช้เป็นแนวทางในการเทียบว่าควรจะใช้อย่างไร ทำให้บรรณารักษ์เกิดความไม่แน่ใจว่า ถ้านำหัวเรื่องที่คิดขึ้นนั้นมาใช้ จะถูกต้องหรือไม่ และผู้ใช้ห้องสมุดจะรู้จักกันหรือไม่ หรือจะค้นหนังสือที่ต้องการจากหัวเรื่องที่คิดขึ้นนั้นหรือไม่ สำหรับปัญหาที่บรรณารักษ์จากห้องสมุด ๔ แห่งประสบกันมากอีก ๒ ปัญหา คือ ปัญหาเกี่ยวกับศัพท์บางคำที่แปลจากภาษาต่างประเทศ ผู้ใช้จะไม่รู้จัก เนื่องจากไม่ใช่ศัพท์บัญญัติที่แพร่หลายและปัญหาในการเลือกใช้คำให้สั้น ๆ กระชับ สละสลวย มีความหมายตรงกับสิ่งที่ต้องการที่สุด และเป็นคำที่ผู้ใช้เข้าใจความหมาย นอกจากปัญหาที่กล่าวแล้ว ยังมีปัญหาอื่น ๆ ที่บรรณารักษ์ประสบอีก ได้แก่ ปัญหาการให้หัวเรื่องซ้ำซ้อนกัน ปัญหาคำบางคำใช้ทับศัพท์ตามเสียงอ่าน เวลาถ่ายถอดเป็นภาษาไทย บรรณารักษ์ใช้ตัวสะกดต่างกัน ทำให้บัตรที่เรียงไม่อยู่ด้วยกัน บัตรรายการเรียงกระจัดกระจาย ปัญหาผู้ทำบัตรรายการมีหลายคน เพิ่มเติมหัวเรื่องแตกต่างกันไป แม้จะอยู่ในห้องสมุดเดียวกัน ทำให้หัวเรื่องซ้ำ ๆ กันมากและกระจัดกระจาย เป็นต้น ดูตารางที่ ๑๓ ประกอบ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๓ จำนวนบรรณารักษ์จำแนกตามระดับการประสบปัญหาในการเพิ่มเติมหัวเรื่องขึ้นใช้เอง

ปัญหาการเพิ่มเติมหัวเรื่องขึ้นใช้เอง	จำนวนบรรณารักษ์จำแนกตามระดับการประสบปัญหาในการเพิ่มเติมหัวเรื่องขึ้นใช้เอง		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
๑. ปัญหาเกี่ยวกับศัพท์บางคำที่แปลจากภาษาต่างประเทศ ผู้ใช้จะไม่รู้จัก เนื่องจากไม่ใช่ศัพท์บัญญัติที่แพร่หลาย	๔	๑	๒
๒. ปัญหาคำบางคำใช้ทับศัพท์ตามเสียงอ่าน เวลาถ่ายทอดเป็นภาษาไทย บรรณารักษ์ใช้ตัวสะกดต่างกัน ทำให้บัตรรายการเรียงกระดาษกระจาย	๒	๑	๔
๓. ปัญหาการให้หัวเรื่องซ้ำซ้อนกัน	๒	๔	๑
๔. ปัญหาหัวเรื่องที่เกิดขึ้นเอง ไม่มีคู่มือที่จะใช้เป็นแนวทางในการเทียบว่าควรจะใช้อย่างไร ทำให้บรรณารักษ์เกิดความไม่แน่ใจ	๔	-	๒
๕. ปัญหาการเลือกใช้คำให้สั้น ๆ กระชับรัดกุม สละสลวย มีความหมายตรงกับสิ่งที่ต้องการที่สุด และเป็นคำที่ผู้ใช้เข้าใจความหมาย	๔	๓	-
๖. ปัญหาผู้ทำบัตรรายการมีหลายคน เพิ่มเติมหัวเรื่องแตกต่างกันไป แม้ในห้องสมุดเดียวกัน ทำให้หัวเรื่องซ้ำ ๆ มาก และกระดาษกระจาย (ความร่วมมือระหว่างบุคคลากรไม่มี)	-	๖	๑
๗. ปัญหาเรื่องไม่มีการจัดทำบัญชีหัวเรื่องเพิ่มเติม กล่าวคือ บรรณารักษ์ที่จัดทำบัตรรายการควรจัดทำบัญชีหัวเรื่องเพิ่มเติมไว้เป็นหลักฐานเพื่อเป็นประโยชน์ต่อบรรณารักษ์ใหม่ที่เข้ามาปฏิบัติงาน ใช้เป็นคู่มือและแนวทางในการเพิ่มหัวเรื่อง	-	-	๗

๑๐. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหัวเรื่องภาษาไทยในสาขาประชากรศาสตร์

ข้อเสนอแนะดังปรากฏในตารางที่ ๑๔ ได้แสดงให้เห็นว่า บรรณารักษ์ห้องสมุด ๕ แห่ง จาก ๗ แห่งที่ทำการสำรวจ ให้ข้อเสนอแนะเหมือนกันว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะในสาขาประชากรศาสตร์ควรมีการประชุมตกลงกันในเรื่องการกำหนดหัวเรื่องเพิ่มเติมขึ้นใช้ บรรณารักษ์ห้องสมุด ๓ แห่งจาก ๗ แห่งที่ทำการสำรวจ เสนอแนะว่า ควรมีการจัดทำหัวเรื่องภาษาไทยในสาขาประชากรศาสตร์ขึ้น และเป็นหัวเรื่องที่ยอมรับกัน เพื่อว่าห้องสมุดเฉพาะทางสาขาประชากรศาสตร์สามารถนำไปใช้ได้ สำหรับข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่บรรณารักษ์เสนอมา คือ ควรมีการปรับปรุงหนังสือหัวเรื่องในสาขาประชากรศาสตร์ทุก ๆ ปี ถ้าเป็นไปได้ เพื่อให้หัวเรื่องนั้นทันสมัยอยู่เสมอ การกำหนดหัวเรื่องใหม่ ๆ ควรมีการติดต่อแจ้งให้ทราบโดยทั่วถึงกัน ซึ่งจะทำให้หัวเรื่องที่ใช้ตามห้องสมุดต่าง ๆ เหมือนกัน ควรเพิ่มเติมหัวเรื่องทางด้านประชากรศาสตร์ให้มีรายละเอียดมากเพียงพอสำหรับห้องสมุดหรือศูนย์เอกสารในสาขาประชากรศาสตร์ ศัพท์ที่ใช้เป็นหัวเรื่องควรจะใช้ศัพท์ที่ทันสมัย สั้นกระชับรัด และครอบคลุมความหมายดี ศัพท์ที่ใช้ควรเป็นศัพท์ที่ผู้ใช้คุ้นและรู้จักกันเป็นส่วนมาก กล่าวคือ เป็นศัพท์ที่ใช้กันเป็นประจำ หัวเรื่องที่มาจากการทับศัพท์จากเสียงอ่านในภาษาต่างประเทศ ควรดูเทียบจากคู่มือหลักเกณฑ์การเปรียบเทียบตัวสะกดของราชบัณฑิตยสถาน เพื่อให้หัวเรื่องนั้นมีแนวการสะกดเหมือนกันทุกห้องสมุด ทำให้การเรียงบัตรรายการไม่กระจัดกระจาย เป็นต้น

ตารางที่ ๑๔ จำนวนบรรณารักษ์จำแนกตามข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหัวเรื่องภาษาไทยในสาขาประชากรศาสตร์

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหัวเรื่องภาษาไทยในสาขาประชากรศาสตร์	จำนวนบรรณารักษ์ที่ตอบ
จำนวนบรรณารักษ์ทั้งหมด = N	N = ๗
๑. บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะในสาขาประชากรศาสตร์ควรมีการประชุมตกลงกันในเรื่องการกำหนดหัวเรื่องเพิ่มเติมขึ้นใช้	๕
๒. ควรมีการจัดทำหัวเรื่องภาษาไทยในสาขาประชากรศาสตร์ขึ้น และเป็นหัวเรื่องที่ยอมรับกัน เพื่อว่าห้องสมุดเฉพาะทางสาขาประชากรศาสตร์สามารถนำไปใช้ได้	๓

ตารางที่ ๑๔ (ต่อ)

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหัวเรื่องภาษาไทยในสาขาประชากรศาสตร์	จำนวนบรรณารักษ์ที่ตอบ
จำนวนบรรณารักษ์ทั้งหมด = N	N = ๗
๓. ถ้าเป็นไปได้ควรมีการปรับปรุงหนังสือหัวเรื่องในสาขาประชากรศาสตร์ทุก ๆ ปี เพื่อให้หัวเรื่องนั้นทันสมัยอยู่เสมอ	๒
๔. การกำหนดหัวเรื่องใหม่ ๆ ควรมีการติดต่อแจ้งให้ทราบโดยทั่วถึงกัน จะทำให้หัวเรื่องทางประชากรศาสตร์ที่ใช้ในท้องสมุดต่าง ๆ เหมือนกัน	๒
๕. ควรเพิ่มเติมหัวเรื่องทางด้านประชากรศาสตร์ ให้มีรายละเอียดมากเพียงพอสำหรับท้องสมุดหรือศูนย์เอกสารในสาขาประชากรศาสตร์	๑
๖. ควรมีการอธิบายศัพท์หัวเรื่องที่ใช้ในสาขาประชากรศาสตร์พอเข้าใจว่าหัวเรื่องนั้น ๆ จะเหมาะสมใช้กับเนื้อหาในลักษณะใด	๑
๗. ก่อนที่ผู้ใช้จะใช้หนังสือหัวเรื่องภาษาไทยทางด้านประชากรศาสตร์ที่จัดทำขึ้นควรมีการเขียนคำอธิบายถึงวิธีการใช้หนังสือดังกล่าวอย่างละเอียด และผู้ใช้สามารถเข้าใจได้ง่าย	๑
๘. ศัพท์ที่ใช้ควร เป็นศัพท์ที่ทันสมัย สั้นกระชับรัดและครอบคลุมความหมายอย่างดี	๑
๙. ศัพท์ที่ใช้ควรจะเป็นศัพท์ที่ผู้ใช้คุ้น และรู้จักกันเป็นส่วนมาก กล่าวคือ เป็นศัพท์ที่ใช้กันเป็นประจำ	๑
๑๐. ควรมีการเลือกขนาดตัวอักษรสำหรับพิมพ์หัวเรื่องและหัวเรื่องย่อย ให้มีขนาดแตกต่างกันพอเหมาะ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจน	๑
๑๑. เมื่อมีการจัดพิมพ์หัวเรื่องในสาขาวิชาประชากรศาสตร์แล้ว ควรมีการนำมาตีพิมพ์ลงในหนังสือคู่มือ การให้หัวเรื่องภาษาไทยที่ท้องสมุดต่าง ๆ ใช้กันอยู่	๑
๑๒. ควรทำบัตรโยงให้มากพอที่จะครอบคลุมหัวเรื่องที่เกี่ยวข้อง และหัวเรื่องที่ท้องสมุดไม่ได้ใช้	๑
๑๓. การแปลหัวเรื่องจากศัพท์ภาษาต่างประเทศ ควรมีการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาประชากรศาสตร์	๑

ตารางที่ ๑๔ (ต่อ)

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหัว เรื่อง ภาษาไทย ในสาขาประชากรศาสตร์	จำนวน บรรณารักษ์ที่ตอบ
จำนวนบรรณารักษ์ทั้งหมด = N	N = ๗
๑๔. หัว เรื่องที่มาจากบทคัดย่อจากเสียงอ่านในภาษาต่างประเทศ ควรดูเทียบจากคู่มือหลักเกณฑ์การเทียบตัวสะกดของราชบัณฑิตยสถาน เพื่อให้หัว เรื่องนั้นมีแนวการสะกดเหมือนกันทุกห้องสมุด ทำให้บัตร รายการไม่กระจัดกระจาย	๑
๑๕. บรรณารักษ์ในห้องสมุดเดียวกันควรมีการปรึกษาหารือกัน และประสาน งานกันในการกำหนดหัว เรื่อง เพิ่มเติมขึ้นใช้	๑
๑๖. บรรณารักษ์ห้องสมุด เฉพาะในสาขาประชากรศาสตร์ควรจะมี กับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในการกำหนดหัว เรื่อง ทางประชากรศาสตร์ขึ้นโดยเฉพาะ เพื่อจะได้นำหัว เรื่อง ที่กำหนดนั้นพิมพ์ลงในหนังสือ การให้หัว เรื่องสำหรับหนังสือ ภาษาไทยของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย	๑
๑๗. ควรมีบรรณารักษ์คนใดคนหนึ่งในสาขาวิชาประชากรศาสตร์ทำการ สำรวจห้องสมุด เฉพาะในสาขาวิชานี้ และสาขาที่เกี่ยวข้องว่า ใช้หัว เรื่องอะไรบ้าง และนำมาประมวลเข้าเป็นหัว เรื่อง ที่ยอมรับกัน	๑
๑๘. แต่ละห้องสมุดควรมีการจัดบัญชีหัว เรื่องใหม่ไว้ เพื่อสะดวกในการ ใช้และตรวจสอบ	๑

หมายเหตุ ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ